ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

Sayı: 21 1960

75 Krş

İSTANBUL'UN FETHİ

HIZIR ÜÇ SİLÂHŞÖRE KARŞI

Yazan: H.F.VEREL Çizen: YILMAZ KARACA

İstanbul'un 507 nci Fetih Yıldönümü

Kardeşlerim... Bundan tam 507 yıl önce bugün, 29 Mayıs 1453 tarihinde İstanbul, yirmi bir yaşındaki genç padişah Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilmiştir. Bir tarihçi, İstanbul önündeki Türk ordusundan şöyle bahsediyor:

«Görülmeğe değer rengârenk kütleler halinde yaya ve atlı, yırtıcı cengâverlerden meydana gelmiş o harikulâde kalabalığa şöyle bir düşünün... Muazzam beldenin karşısında tozu dumana katan o parlak, muntazam taburlar. O hadsiz hesapsız süvariler. Ardı arkası gelmiyen yeniçeriler. Binlerce insanın muazzam uğultusu, silâh şakırtıları. Güneş altında mızrakların, zırhların, kalkanların, kılıçların parıltısı. Binlerce hayvanın kişnemesi. İşte bunları şöyle bir gözönüne getiriverin...

«Bu ordunun hiddeti görülmeğe değerdi. Bu askerler, asırlardanberi nice Türk nesillerinin aşk ve hararetle tahayyül ettikleri mukaddes eseri nihayet vücude getireceklerdi. Buna azimliydiler. Çünkü, Peygamberleri Hazreti Muhammed'in bir arzusu idi bu. Araplar bu şehri tam yedi defa sarmışlardı.

«Bence İstanbul, doğunun centilmenleri Türkler için yaratılmıştır. Bu centilmenler, kahramanlık ve hakkaniyet, destanlarını milyonlarca insana dinletmek için iki büyük kıt'anın kulak kulağa

verdiği, dudak dudağa geldiği böyle bir yere ihtiyaçları vardı. Tabiat bu yeri yarattı ve Türk, uzun asırlar araya araya kendisi için yaratılmış olan bu cennet köşesini buldu.»

İstanbul bütün haşmeti ve güzelliğiyle Türk'e yaraşır. İşte bugün, dünyanın en güzel beldesini, İstanbul'u fethedişimizin 507. yılını kutluyoruz. Ey sultanların sultanı Fatih, makberinde nur içinde yat... Torunların sana lâyık olmağa çalışıyorlar. Emanetin emin ellerdedir.

İstanbul'u fethederek yeni bir devir açan Fâtih Sultan Mehmet, aynı zamanda tarih sahifelerine şu cümlenin yazılmasını temin etmiştir:

«Kahraman Türklerin bulunduğu yerlerde ilim, adalet, huzur ve güzellik bulunur.»

Sustu kulakları tırmalayan çan,
Burça bayrak dikince Ulubatlı Hasan...

ŞANLI FATİH'E SESLENİŞ

Yeridir şanlı adın Arş'a kadar uzansa,
Verdin çünkü nihâyet bin senelik Bizans'a!...
İstanbul'un aşkıyla yanıyoruz, ey Fâtih!
Seni candan, yürekten anıyoruz, ey Fâtih!...
Nasıl unutur Türklük Rûm'a ayak basanı?
Anıyoruz minnetle «Ulubatlı Hasan» ı!...
Dikip sancağı sûra bu eşsiz, ünlü yiğit,
Tamamlamış fethini bu şehit oğlu şehit!...
O öldüyse, kahraman torunları hep sağdır,
İstanbul muhabbeti kalbimizde bir dağdır!...
Andırırsa, ne çıkar, akan kanlar bir nehri;
Yepyeni bir devre açtın fethetmekle bu şehri!...
Topa tutup sûrları elli üç gündüz, gece,
Yol alırken gemiler Beşiktaş'tan Haliç'e
«Allah, Allah!» diyerek girdin şehre bu sabâh,
Çekiyor «Kostantinin» mezârında, hâlâ, âh!...
Gözün yoktu, ey Fâtih! Ne gümüş, ne altın'da;
Bir er gibi savaştın ok yağmuru altında!...
Aşmıştı bir hamlede Oğuz Han «Çin Seddi» ni,
Bildirdin sen de mağrur Romalı'ya haddini!...
Yel gibi, tûfan gibi çıktın sen bu sefere,
Hayrandır, doğu, batı, kazandığın zafere,
Köhne «Ayasofya» da okuttun çünkü ezan,
Yazamaz destânını dünyada hiçbir ozan!...
Beyaz atın üstünde ne güzel duruşun var,
Târihe ne muhteşem bir bağdaş kuruşun var!...
Kabul oldu —çok şükür— duâlarla, dilekler;
Kutluluyor fethini gökte bütün melekler!...
Koçlar gibi vuruşmuş Levend'lerin, ey Fâtih!
Hâlâ alkış tutuyor ordunla, sana târih!...
Avrupa'yla Asya'yı birleştiren bu ordu,
Koruyacak her zaman süngüsüyle bu yurdu!...
Çekmesin aslâ keder: Kadın, erkek, yetim, dul;
Kalblerimiz çarptıkça Türk kalacak İstanbul!...
Değişmedikçe kanı değişmez Türk'ün huyu,
Sen de ey şanlı Fâtih! Haşre dek rahat uyu!...

F. Cemâl Oğuz ÖCAL

NOT DEFTERİMDEN

YAZAN: HALİT KIVANÇ

TÜRK İSTANBUL

ÇOCUK HAFTASI'nın sevimli çocukları...

Bu hafta ben not defterimi açarken, sizler de muhakkak tarih kitaplarınızı açıyor ve «İstanbul'un fethi» ni tekrar tekrar okuyorsunuz. Hakikatte içinde bulunduğumuz hafta, tarihte bir devir açan bu olayın yıldönümüdür. Padişah Mehmet II. kendisine «Fatih» ünvanını kazandıran büyük savaşı mayısın son günlerinde bitirmiş ve ulu gayesine erişmişti.

Bundan tam 507 yıl önce 28 Mayıs akşamı altın sakallı, kartal bakışlı, genç hükümdar, Fatih Sultan Mehmet çadırında, vezir ve kumandanlarına şöyle diyordu:

— «Ey benim paşalarım, beylerim, cenk arkadaşlarım. Şimdi son ve parlak cenk için birbirinizi coşturunuz. Tanyeri ağarırken askerinizi nizamla tertipleyiniz. Temkininizi bozmayınız. Sâkin ve müsterih olunuz. Sancakların rüzgârla dalgalandığını görünce derhal ileri atılınız.»

Fatih Sultan Mehmet'in kabartma resimlerinden biri

Kahraman hükümdar o gece uyumamıştı.

Yatağına oturmuş, yüksek sesle Allaha dua ediyordu:

— «Yarabbim, bir bölük ümmeti yerindirme... Düşmanlarımızı sevindirme... Bizi muzaffer kıl...»

Birden derin sessizlik içinde çadırın dışından gelen «Âmin» sesiyle irkildi. Kimdi bu sesin sahibi? Fatih Sultan Mehmet heyecanla yatağından kalktı, yavaşça dışarı çıktı, etrafına bakındı. Muhafızları bu cüreti gösteremezlerdi. Bir düşman casusu da olamazdı. O halde kimdi bu «Amin» diyen? Ve neredeydi? Hükümdar giraz bakındıktan sonra, karanlıkta çimenlere oturmuş bir delikanlıyı farketti:

— Orada ne ararsın? Kimsin? dedi.

Genç ürkek ürkek konuştu:

— Ulubatlı Hasan kulunuzum. Seni muzaffer kılması için Tanrıya yalvarırım.

Hükûmdar gürledi:

— Var istirahat eyle Hasan! Yarın cenk günüdür.

Fakat Ulubatlı yerinden kıpırdamıyordu. Çünkü bir rica için gelmişti oraya... Ağır ağır dileğini hükümdara naklетti: Zağanos Paşa onu ikinci safta dövüşecekler arasına koymuştu. Acaba o da ilk safta dövüşemez miydi? İlk safta dövüşmeyi istiyordu Ulubatlı Hasan...

Son taarruzun yapıldığı ve İstanbul'un zaptedildiği 29 Mayıs 1453 günü Ulubatlı Hasan şahin gibi uçarak surların birine tırman-

di, 32 arkadaşı da ardından geliyordu. Ok yağmuru altında Ulubatlı şanlı Türk bayrağını İstanbul surlarına dikmişti. Fakat çok geçmeden vurulan Hasan surlardan aşağı yuvarlanacaktı. Vücudu delik deşik olmuş, ama gene de sağ eliyle kılıç sallamış, sol eliyle bayrağa sarılmıştı. Ulubatlı Hasan adı da Fatih Mehmet'in adı gibi tarihe altın harflerle yazılacaktı artık...

★

İstanbul'un fethinin yıldönümünü kutladığımız bu sırada gene o günlerden kalma bir hatıra:

Bugün Rumelihisarı adı verilen Boğazkesen kalesi yapılırken, iki bini duvarcı, dört bini marangoz olmak üzere tam altı bin amele gece-gündüz çalışıyor, hattâ başta Fatih Sultan Mehmet olmak üzere sadrazam, vezirler, paşalar hep taş taşıyorlardı.

Fatih, sonradan kale kumandanlığına tayin ettiği Firuz Ağa ile birlikte yapı mahallini gezerken, çehre ve kılığından bektaşi canlarından olduğu anlaşılan bir amelenin işi bırakıp, Boğazı seyre daldığını gördü. Firuz Ağayı onun yanına gönderdi. Ağa bektaşiye:

— Erenler, dedi, ne düşünüyorsun böyle derin derin?

Bektaşi silkindi ve Ağayı görünce kalktı:

— Yapmayacaktın be ağa, dedi, tam hayale dalmış, Boğazın kapanmış, Bizanslıların canına ot tıkanmış, her yerde Türk askerinin dolaştığını görür gibi oluyordum, hayalimi yarıda kestin...

Firuz Ağa bu cevabı nakledince Fatih Mehmet gülmüş ve bektaşiyi mükâfatlandırmıştı. Evet, bektaşinin o andaki hayali çok geçmeden hakikat olacak, İstanbul daima Türk kalacaktı.

★

Güzel İstanbulumuzun fethini kutlama haftasında bir de günümüzden fıkra:

Bir İstanbullu Parise gitmişti. Pariste Fransız arkadaşı ile dolaşırken Eyfel kulesini sormuş. Fransız, «Bu mu,» demişti, «bir haftada yapıldı.»

Bir başka büyük, ama çok büyük binanın önünden geçerken gene bizim İstanbullu: «Herhalde bu binanın yapılması aylarca sürmüştür?» demiş. Parisli ise omuzlarını silkerek: «Hayır,» demişti, »bizler işler çok çabuktur. Bu koca bina üç günde yapılıp bitti.»

Fransız bu şekilde yalan söyleyip, mübalâğa edip övünmüş, koca koca binaların ikişer, üçer günde yapıldığını söylemişti.

Nihayet bir gün o Fransız İstanbula geldi. Bu defa İstanbullu onu gezdiriyordu. Beyazıta geldiler. Fransız hemen Beyazıt kulesini gösterdi. İstanbullu şaşırmış bir yüzle: «Bu kule mi,» dedi «Vallahi ben yarım saat önce geçerken yoktu. Herhalde şimdi yapmış olacaklar.»

HER TÜRK ÇOCUĞUNUN MUTLAKA OKUMASI İCAP EDEN KİTAP

İstiklâl Savaşının Muhteşem Romanı

Dağ Başını Duman Almış

4 renkli kapak içinde resimli olarak

C J

Fiatı 4 Lira

YAZAN : OĞUZ ÖZDEŞ

DAĞ BAŞINI DUMAN ALMIŞ, bütün kitapçılara dağıtılmıştır. Şayet bulunduğunuz yerde bulamazsanız, kitabın bedeli olan 4 lirayı, posta havalesiyle veya damga posta pulu olarak (Türkiye Yayınevi, Ankara Caddesi No: 36, İstanbul) adresine yollarsanız, roman, taahhütlü olarak derhal adresinize gönderilir.

LİST KİMDİR ?

Franz List meşhur Macar bestekârlarındandır. Gayet mükemmel piyano çalardı. 1811 yılında Raiding kasabasında doğdu. 1886 yılında yetmiş beş yaşında iken Bayröt'te öldü. On dokuzuncu yüz yılın en büyük müzik kıymetlerinden biridir. O da öbürleri gibi daha çocuk denecek çağda musikiye karşı büyük bir ilgi ve kabiliyet göstermişti. Babası da musikişinasdı. İlk defa dokuz yaşında konser vermiştir. Bir perdelik ilk operasını da on dört yaşında yazmıştır. Bu opera oynanmıştır.

Bestelediği eserler pek çok, hem de pek kıymetlidir. Hamlet, Orfea gibi senfonileri, orkestra ve piyano için birçok parçaları, Macar halk şarkılarından toplanmış Macar Rapsodileri vardır. Bestelerinden başka musiki ilmi üzerine kitaplar da yazmıştır.

Öğretmeniniz Diyor Ki..

Hastanedeki Çocuklar

Geçenlerde, Şişlide Etfal Hastanesinde yatan, yakınlarımdan birisini ziyarete gitmiştim. Bu hastaneyi İstanbuldaki arkadaşlarınızın birçoğu bilir. Hasta olan çocuklar için kurulmuş olan bu hayırlı yerin Türkçe karşılığı (Çocuklar Hastanesi) dir. Eskiden yabancı bir kelime ile adlandırılmış, Etfal Hastanesi denmiş, öyle gidiyor.

Evet, daha hastaneye yaklaşırken otobüsten, tramvaydan, otomobillerden inenlerin, ellerinden tuttukları kardeşlerinizi veya daha kucaklarda taşınan küçükleri buraya doğru götürdüklerini görüyorsunuz. Hastanenin sokağına girince kalabalık daha fazlalaşıyor. Kapının önünde, bahçede, pavyonlarda dertli kardeşleriniz etrafabakınıyorlar. Kimisi ağlıyor, kimisi huysuzluk ediyor. Anneler de üzüntü içinde doktorların odalarında bekleşiyorlar. Adeta hastamı unuttum. Kendilerine ne yapacaklarını bilmeyen çocukların arasına karıştım. Merak ettim, anne ve babalarile konuştum.

Kimisi merdiven kenarından kaymış, paldır küldür yuvarlanmış, ayağı kırılmış. Kimisi ağaca çıkmış, dal kırılmış, haydi aşağı, kolu incilmiş. Bâzıları kaynar suyu dikkat etmeden alırken dökmüş caz diye haşlanmış. Birkaç tanesi yaralarile oynamışlar, elleri kolları, bacakları tulum gibi şişmiş. Sobaya derisini yapıştıranlar, akşam karanlığında kitap okuyup gözleri sulananlar, burnunu karıştırıp yara yapanlar, kulağile oynayıp ağrıdan tepinenler, başını yıkamayıp saçları dökülenler, pis suları içip çıban çıkaranlar... Arar mısın, sorar mısın? Hepsi var. Dedim ya, gülsen gülemezsin, ağlasan ağlayamazsın. Dilimin döndüğü kadar ben de lâfa karıştım, dertlerine ortak oldum. Yanlarından ayrıldığım zaman, sağlığın değerini daha iyi anlıyor ve: «Bütün çocuklar şu hastanede bulunanların yanına götürüp göstermeli,» diyordum.

Vücudun yaptığı hastalıkları anlarız. Meselâ apandisit gibi veya çocuk hastalıklarından kızamık, boğmaca gibi birine yakalananlara: «Ne yapalım başa gelen çekilir, iyi olur,» deriz. Fakat sen tut duvardan atla, ağaca zıpla, yaranla oyna... Buna ne denir, ne yapılır? İşte adamın elini kolunu alçıya koyarlar, oyundan mahrum ederler. Yaralarına ilâç, merhem sürerler, canını yakarlar. Dahası var. Bunların içinde belli zamanda kendini alıştıramayıp —affedersiniz— abdest yapamayan çocuklar da var. Dedim ya, güler misin, ağlar mısın?

Aman çocuklar! Önümüzdeki hafta tatile giriyorsunuz. Sağlığınıza dikkat ediniz.

SADIK ÖVET

5 — 30 Ağustos 1922 de Başkumandan Meydan Muharebesile düşmanlar yokedildi.

6 — Kurtuluş savaşından sonra padişahlık yeniden kuruldu.

Haritaya bakarak cevaplarını veriniz:

1 — Sovyetler Birliği Türkiyenin neresindedir?

2 — Başşehri neresidir?

3 — Hazar Denizine dökülen hangi nehri vardır?

4 — Karadeniz kıyısında hangi limanı vardır?

5 — Sovyetler Birliğinde yaşayan Türklerin nüfusu ne kadardır?

6 — Yabancı ülkelere ne satar?

7 — Sovyetler Birliğinde hangi dağlar Avrupa ile Asyayı ayırır.

Boş yerleri doğru olarak doldurunuz.

Abbasilerin ünlü hükümdarı ..... dır.
Mansur — Harun Reşit — Abbas

Abbasiler ..... iyi muamele etmişlerdir.
Bizanslılara — İranlılara — Türklere

Harun Reşit Frenk İmparatoru ..... ile dostluk kurmuştur.
Kostantin — Şarlman — Ferdinant

Abbasilerin başşehri ..... idi.
Şam — Kahire — Bağdat

Aşağıda sıralanan devletleri kuruluş sıralarına göre numaralayınız.

( ) Selçuklular Devleti kuruldu.
( ) Gazneliler Devleti kuruldu.
( ) Osmanlı Devleti kuruldu.
( ) Samanoğulları devleti kuruldu.

HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLAYINIZ

HAZIRLAYAN: SADIK ÖVET

Doğru cümlelere D, yanlışlara Y koyunuz.

Havayolları bakımından Türkiyenin dünyada önemli bir yeri vardır.
Demiryollarımız evvelce yabancıların elinde işletiliyordu.
Sahillerimizdeki limanlara Türk ve yabancı gemileri işler.
Dünyanın birçok yerine işleyen gemilerimiz vardır.
Trabzondan yabancı ülkelere ihraç yapılır.

Boş yerleri doldurunuz.

İran ..... kıtası üzerindedir.
Avrupa — Asya — Afrika
İranın kuzeyinde ..... dağları vardır.
Ağrı — Kafkas — Elbürz
İranın nüfusu ..... kadardır.
16 — 18 — 20 milyon

Doğru cümlelere D, yanlışlara Y koyunuz.

İranda yaşayan çok Türk vardır.
İran krallıkla idare edilir.
İranın yüzölçümü Türkyeden küçüktür.
İranın iklimi çok serttir.
İranda çok petrol çıkarılır.
İran Türkiyenin dostu ve müttefikidir.
İranın nüfusu Türkiyeden fazladır.
İranın nüfusu Türkiyeden fazladır.

Haritadaki yanlışlıkları bulunuz.

Boş yerleri doldurunuz.

İran .....ın doğusundadır. İranın kuzeyinde ..... ve devleti vardır. Güneyinde ..... körfezi vardır. İranın başşehri ..... dır.

Boş yerleri doğru olarak doldurunuz.

I. Dünya Savaşı ..... yılında başladı.
I. Dünya Savaşı ..... yılında sona erdi.
1911 — 1914 — 1916 — 1918
I. Dünya Savaşında ..... donanmaları Çanakkalede perişan oldular.
Rus — İtalyan — Fransız — İngiliz
I. Dünya Savaşında Çanakkaleyi koruyan kumandan ... idi.
Enver Paşa — Gazi Osman Paşa — Mustafa Kemal
I. Dünya Savaşından sonra ..... silâh bırakması yapıldı.
İstanbul — Mondros — Mudanya
I. Dünya Savaşı sonlarında ..... savaş dışı bırakıldılar, fakat ..... lar İngiliz ve Fransızların tarafına katıldılar.
İtalyanlar — Ruslar — İspanyollar
Amerikalılar

Cümleleri resimlere göre doldurunuz.

Sultan Reşat Vahdettin Abdülmecit

Son Osmanlı padişahı olan ..... düşmanlarla bir oldu. Nihayet yaptığından korkarak memleketi terketti.
I. Dünya Savaşında ..... padişah idi. Hiç birşeye karışmazdı.
..... son halifedir. Cumhuriyetin ilânından sonra Türkiye sınırlarından uzaklaştırıldı.

Aşağıdaki cümlelerin doğrularına D, yanlışlarına Y koyunuz.

1 — I. Dünya savaşından sonra Mustafa Kemal Samsuna çıktı. Oradan Erzurum ve Sivasa giderek kongreler yaptı.

2 — Sevr antlaşmasile Adana ve çevresi Yunanlılara, İzmir Fransızlara bırakıldı.

3 — Lozan Barışı 24 Temmuz 1923 de imzalandı.

4 — Kurtuluş Savaşında Ermeniler, Fransızlar ve Yunanlılarla savaş yaptık.

Plâstik İnsanlar ÜLKESİ

Çeviren : H. FİKRİ VEREL — 11 —

Doktor Nole kekeledi:

— «Müthiş birşey bu Herr Profesör... Sizi kıskanmağa başladım doğrusu...»

Hultemah güzel sarışının sözlerinden kuşkulanmıştı. Onun şüphelenmesi işleri zorlaştırabilirdi. Hele meseleye bir de Beynelmilel Sulh Teşkilâtı'nın elemanları karışacak olursa, durum daha da nazikleşirdi. Bunun bir çaresine bakmak lâzımdı. Doktor Betty Maine behemahal ortadan kaldırılmalıydı! Hem de en kısa bir zaman içinde...

Herr Profesör, Nole'ye oturmasını söyleyerek arkalarında duarn Bosnik'e seslendi:

— «Benimle gel Bosnik!...»

Ve birlikte Nole'nin bulunduğu odadan çıkarak, duvarları parlak bir cisimle kaplı küçük bir hücreye geçtiler.

Hücrenin duvarlarında el büyüklüğünde ve bebekleri koyu kırmızı renkte, bir takım gözler vardı! Hareket halindeki bu gözlerden insanı ürküten bir takım mavi-yeşil şualar fışkırıyordu. Bosnik hücrenin tam ortasında duruyordu.

Herr Profesör, duvardaki bu müthiş gözleri göstererek:

— «İşte bizim kurtarıcılarımız...» dedi. «Bunlar sayesinde izimizi keşfedenleri geberteceğiz... Mavi-yeşil şuaların dozu arttıkça, gözlerin bulunduğu yere yaklaşan kimseler de çıldırarak ölecekler... Sadece iskeletleri kalacak... Hah, hah, hah, haaa... Dinle şimdi beni Bosnik, doktor Betty'nin söylediklerini duydun değil mi?»

Bosnik s[illegible]:

— «Duydum efendim...»

— «Ne yapmamız lâzım geldiğini biliyor musun?»

— «Bilmek bana değil, size mahsustur!... Ben sadece emirlerinizi yerine getirebilirim Herr Profesör...»

— «Güzel, benim sadık adamım... Gelelim sadede... Doktor Nole'nin nişanlısı umduğumdan da zeki çıktı. Bir şüphe, birçok işleri halletmeğe kâfidir dostum. Betty'nin şüphesi de bizi yolumuzdan ve gayelerimizden alakoyabilir...»

— «Olabilir... Ama Beynelmilel Sulh Teşkilâtı bu şüphe üzerine mutlaka doktor Nole'nin mezarını açtıracaktır. Tehlike uzak veya yakın... biz yine de uyanık bulunmalıyız. Sana çok büyük bir vazife düşüyor Bosnik...»

— «Hizmetinizdeyim efendim...»

— «Doktor Betty bu geceyarısı mutlaka ölmüş olacaktır Bosnik!... Hem de hiç iz bırakılmadan yapılacak bu...»

Plâstik adam, başını eğerek, efendisini, daha doğrusu yaratıcısını saygı ile selâmladı:

— «Doktor Betty hiçbir dedektifin keşfedemiyeceği bir yoldan öteki dünyayı boylıyacaktır Herr Profesör!...»

— «Pekâlâ... Gidebilirsin... Nole ile ben meşgûl olurum. Saat 24'te takip laboratuvarına geçerek durumu Hidro—Ato-

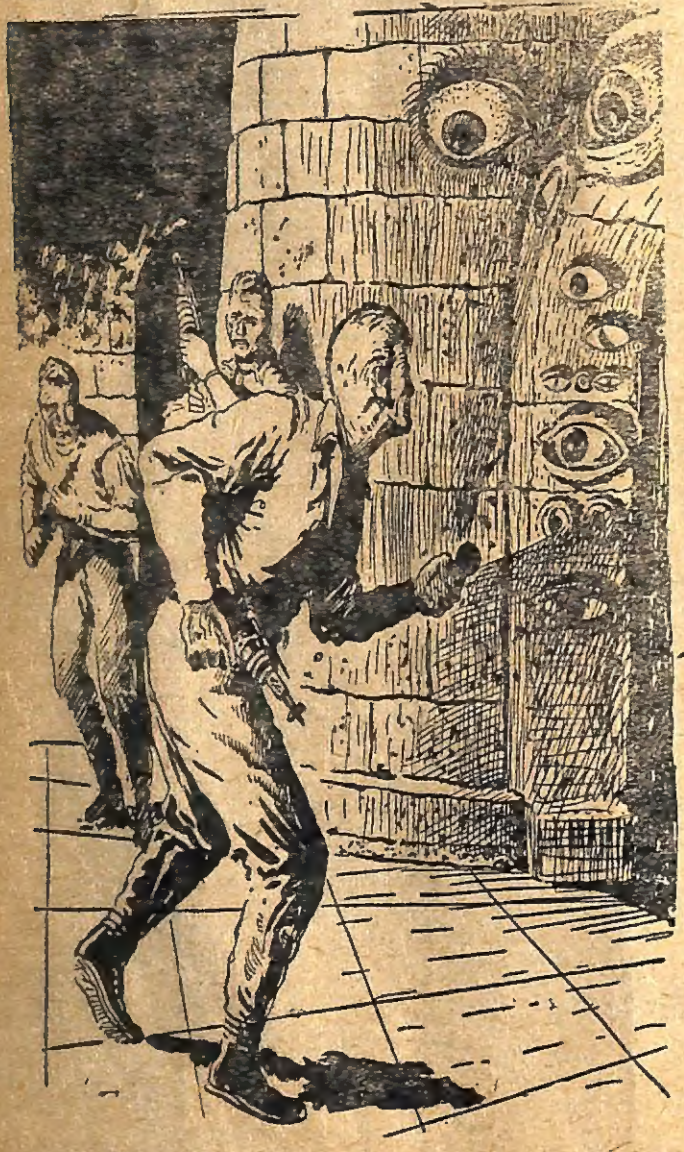

Hücrenin duvarlarında bir takım gözler vardı.

Ahmedin Babası

Hikâye

YAZAN :
ÜNVER SIVACIOĞLU

İyi beslenemiyen, zayıf, kıyafeti biraz düşkün, ama çok iyi yürekli arkadaştı. İlk okulda onu da aramıza almıştık. Uysal, sakin, ama her dediğimizi yapan bir çocuk.

İzcilik oynarken değneklerimizi, iplerimizi o taşır, uçurtmamızı o toplar, toplarımız bir yere kaçtığı zaman o arayıp bulurdu. Buna karşılık konuşmalarımızda onun da düşüncesini sorar, sık sık kolumuzu omuzuna atarak arkadaşça gezinir, onun ailesinin alamadığı güzel bir defteri, bazen bir çakıyı bir bahane bulup ona hediye ederdik.

İçimizde pek zengin aile çocukları da vardı. Bunlar çocukça bir düşünce ile yeni bir apartımana taşındıklarından, eve getirilen büyük bir piyanodan, bir amcanın Avrupaya gidişiden bahsederek övünür, bize konuşma mevzuu çıkarırlardı.

Bir arkadaşımızın babası generaldi. Onun okula gelişi çok önemli bir olay olurdu. Biz uzaktan seyrederken arkadaşımız koşar, onun eline takılır, Müdürün odasına beraber çıkardı.

Bazen bir amca veya bir baba içimizden birini otomobili ile gelip alırdı.

Böyle zamanlarda Ahmedin zayıf yanaklarında bir kızartı görür ve onun, bana işittirecek gibi:

— Ah benim babam! diye söylendiğini duyardım.

Babalardan, amcalardan konuşulurken onun iç çekerek.

— Ah benim babam! diye mırıldanması âdet olmuş gibiydi.

Bazen onu böyle söyletmek için, hararetli hararetli bir büyük adamdan bahsederdik. Zavallı arkadaşımız hiç farkında olmaz, yine o sözü söyler, o zaman da biz bu iyi yürekli arkadaşımızla eğlenmiş olduğumuzu sanır, içimizde bir üzüntü duyardık.

Kimimiz bir subayın, kimimiz bir mühendisin veya bir mimarın, bir tüccarın oğluyduk. Babalarımızın işi gücü ile öyünürdük. Ahmedin pek fakir bir evde oturduğunu biliyorduk.

Birgün, içimize yeni karışan bir arkadaş sordu:

— Ahmet, babam babam deyip duruyorsun, senin baban ne iş yapar?

Çocuk bir an içinde şaşalamış, yüzü kıpkırmızı olmuş, dudakları titremiş, sonra mırıldanmıştı:

— Benim babam, benim babam mı? Şey işte, şey, madenci.

Bu bizim için yepyeni bir kelime taze bir mevzu idi. Ahmetten bilgi istiyorduk. O içini çekerek birbirini tamamlamıyan şeyler söylüyordu:

— Ben hiç gitmedim oraya. Bilmiyorum ki. Orada insanı öldüren gazler olurmuş, sular basarmış. Yerin altında karanlık yollar... Babam bazen günlerce güneşi, gökyüzünü göremezmiş. Kasabadan uzakta bir yer, ama orada herşey, herşey varmış.

.....

Birgün bize müjdelemişti:

— Babam geliyormuş. Mektup aldık babamdan.

Ahmedin sevincinin sonu yoktu. Onu karşılamak için okuldan izin bile istedi. Nihayet bir öğle vakti, hepimiz bahçede gurup gurup otururken onun yanımızdan fırladığını ve uzun boylu, kasketli, perişan kıyafetli bir adama doğru koştuğunu gördük.

Ahmet onunla birlikte binaya girdi ve biraz sonra yine bu zayıf, yıpranmış adamla el ele tutuşarak sokağa açılan kapıya kadar gitti, her çocuk babasının yaptığı gibi oğlunun durumunu sormağa gelen babasının arkasından bir daha onu hiç göremiyecekmiş gibi bakıp kaldı.

Yanımıza geldiği zaman heyecanından tıkanır gibiydi.

— Gördünüz değil mi? diyordu. Babamı gördünüz değil mi?

Ve babasında, bizim görmediğimiz, farkedemediğimiz meziyetler, büyüklükler varmış gibi içini çekiyordu:

— Ah benim babacığım!

— Ahmet, senin baban ne iş yapar?

YILDIRIM KAPTAN

HAYRET VERİCİ KEŞİF!

ATOM BİLGİNİ KENDAL'IN KIZI BABASININ LABARATUVARINDA KORKUNÇ BİR ŞEY KEŞFETMİŞTİ...

1960 - 21

BU MESAJ BİR ÖLÜDEN GELİYOR !
BUYURUN ALBAYIM, BENİ Mİ ÇAĞIRMIŞTINIZ ?
HİÇ KİMSE BİZİ RAHATSIZ ETMESİN. . .
ANLATINIZ MERİ .
BABAMI KİMİN ÖLDÜRDÜĞÜNÜ, BİZZAT BABAM BANA SÖYLEDİ .
BABANIZ ÖLELİ BİR KAÇ SAAT OLDU?
EVET, FAKAT BEN BU HABERİ BİRAZ ÖNCE ALDIM.
KIZIM, BABANIN ÖLÜMÜ SENİ FAZLA SARSMIŞ OLACAK..
ÜÇ SAAT ÖNCE ÖLEN İNSAN, HEMEN HABER GÖNDERİR Mİ ?
BENİ DELİ ZANNETMEYİN.

BABAMIN DOLDURDUĞU BİR TEYP ŞERİDİ BULDUM. BANA BİRŞEY OLURSA BU TEP'İ ÇALDIYOR BAŞINDA.
DEMEK BU TEYP'TE BABANIZ, KENDİ SESİYLE, KENDİNİ KİMLERİN ÖLDÜRECEĞİNİ SÖYLÜYOR?
EVET, YILDIRIM KAPTAN TEYP ŞİMDİ LABARATUARDA.
PEKİ KİM ÖLDÜRMÜŞ?
SÖYLEMEM. GELİN SİZDE BUNU BABAMDAN DİNLEYİN.
ÇABUK YİLDIRIM.
OANDA KENDAL'İN LABARATUARIND.
VER BAKALIM, ŞU BOMBANIN FORMÜLÜNÜ..
ACELE ETMEYİN DURUN.
ŞAKANIN SIRASI DEĞİL BARTON. DERHAL FORMÜLÜ VER!
VEREĞİM AMA BİR TEKLİFİM VAR..
SÖYLE..

VADETTİĞİNİN İKİ MİSLİNİ İSTİYORUM.

BU İŞ İÇİN CANIMI TEHLİKEYE KOYDUM, ADAM ÖLDÜRDÜM. İKİ MİSLİ PARAYI HAKETTİĞİMİ ZANNEDERİM...

PEKALÂ KOY-FORMÜLÜ MASANIN ÜZERİNE. BENDE...
İŞTE! FORMÜLÜNÜZ.

AAAHHH!

İŞTE L'ABARATUVAR YILDIRIM KAPTAN.

NE OLUYOR!
KLİ
GELECEK SAYIDA
DRUMOND ORTAYA ÇIKIYOR!

UÇAN ÇOCUK

UÇAN ÇOCUK YERÇEKİMİNDEN KURTULUP, GÖKYÜZÜNE FIRLADI..

UZAYDAKİ BOŞLUĞA ERİŞİNCE TEKRAR İNSAN-ÜSTÜ KUVVETİMİ KAZANACAĞIM.

UZAY'DA UÇANÇOCUK TEKRAR SAHİCİ **UÇANÇOCUK** OLUVERDİ.

ŞİMDİ DERHAL, YÖRÜNGESİNDEN ÇIKAN AYI TEKRAR YERİNE YERLEŞTİREYİM.

HAYRET! BU AY MACUN GİBİ BİR MADDE'DEN YAPILMIŞ. NEKADAR İTSEM GİTMİYOR! ELLERİM BATIYOR.

BABAMIN DEDİĞİ GİBİ BUNU ANCAK BİR ATOM BOMBASI PARÇALAYABİLECEK.

YOKSA BU MACUN GİBİ AY ÇIKARDIĞI RADYO AKTİVİTE IŞINLARI İLE YENİ DÜNYAMIZI MAHVEDEBİLİR.

DÜNYA'DAN URANYUM GETİREBİLMEK İÇİN KEŞTİRME BİR YOL DÜŞÜNDÜ

ŞU GÜNEŞİ DOLAŞACAĞIMA İÇİNDEN GEÇEYİM SICAKLIĞI BANA BİRŞEY YAPMAZ.

DÜNYA'YA VARINCA İLKÖNCE KENDİ ŞEHRİNE UĞRADI.

GİDİP URANYUM ARAMALIYIM.

SMOLWİL UÇANÇOCUĞA MİNNETTAR DIR.

UÇAN ÇOCUĞA ANNELİK VE BABALIK EDEN "KENT" AİLESİ BURADA OTURDU.
İŞTE BİZİM EV... ONE? BİZİM EVİ MÜZE HALİNE GETİRMİŞLER!.
İŞTE BENİM SINIFIM, VE ARKADAŞLARIM. ONLARI NE KADAR ÖZLEMİŞİM AMMA GÖRÜNMEMEM LAZIM.
SINIFTA, JEOLOJİ ÖĞRETMENİ DERS VERİYORDU.
ÇOCUKLAR BU GEİGER ALETİ URANİYUM BULMAĞA YARAR.
TAMAAM.. BU ALET BENİM ARADIĞIMIN TA KENDİSİ
KLİK! KLİK! KLİK!
OKUL PAYDOS OLUNCA GEİGER ALETİNİ ALDIM. SONRA TEKRAR GERİ GETİRİRİM.
EYVAH!. YOLUNU DEĞİŞTİREN AY YILDIRIM HIZIYLE YENİ DÜNYAMIZA YAKLAŞIYOR!..
FAKAT, O SIRADA BÜYÜK BİR TEHLİKE İÇİNDE OLAN BİR KÖY GÖRDÜ..
İMDAT!.. BİR BUZ DAĞI KÖYÜMÜZÜN ÜZERİNE KAYIYOR!.
ŞİMDİ NE YAPMALI? BUNLARA YARDIM ETSEM GEÇ KALACAĞIM.. GEÇ KALACAĞIM.. ETMESEM GÖZGÖRE GÖRE ÖLECEKLER!..

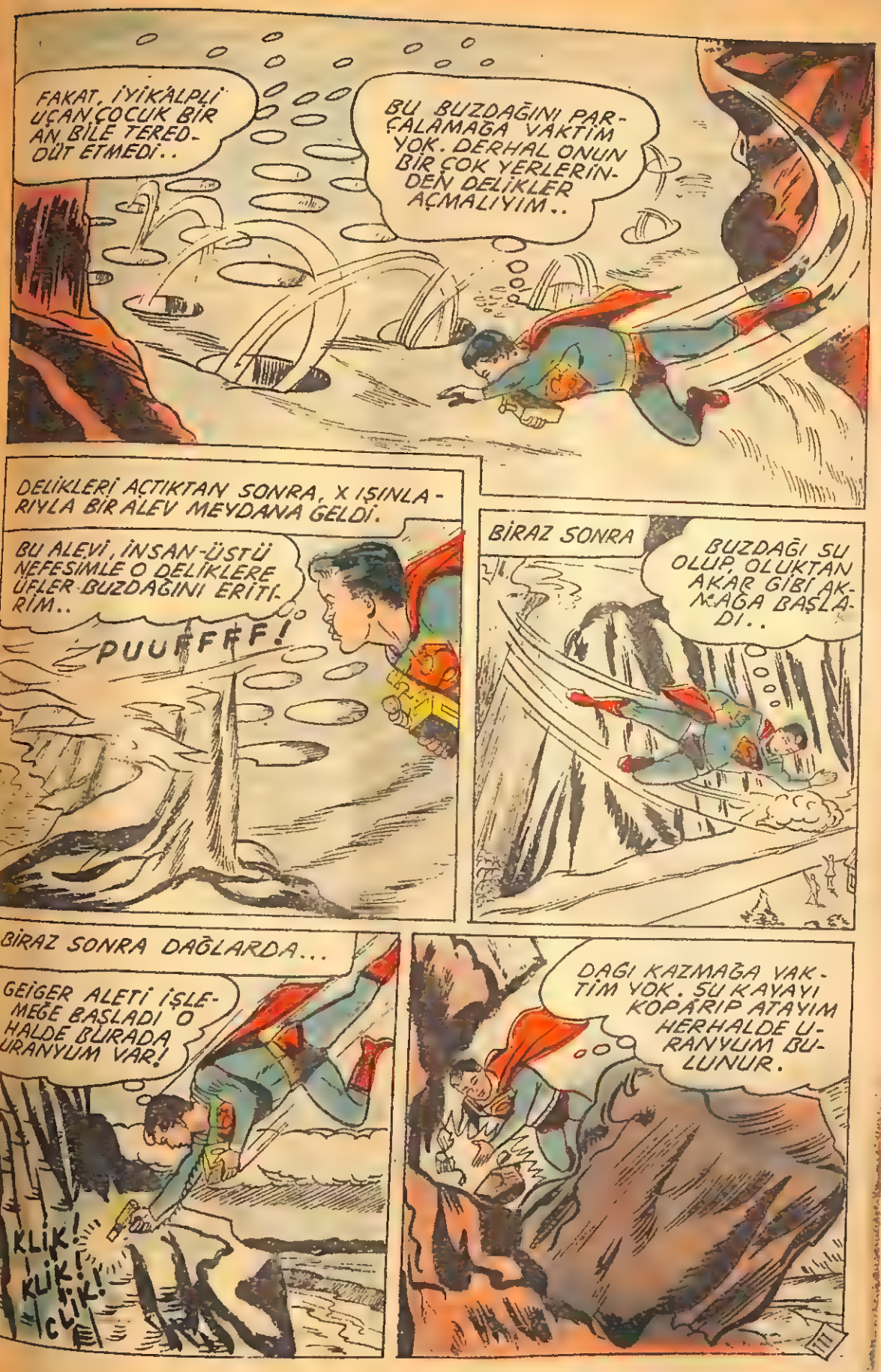
FAKAT, İYİKALPLİ UÇAN ÇOCUK BİR AN BİLE TEREDDÜT ETMEDİ..
BU BUZDAĞINI PARÇALAMAĞA VAKTİM YOK. DERHAL ONUN BİR ÇOK YERLERİNDEN DELİKLER AÇMALIYIM..
DELİKLERİ AÇTIKTAN SONRA, X IŞINLARIYLA BİR ALEV MEYDANA GELDİ.
BU ALEVİ, İNSAN-ÜSTÜ NEFESİMLE O DELİKLERE ÜFLER BUZDAĞINI ERİTİRİM..
PUUFFFF!
BİRAZ SONRA
BUZDAĞI SU OLUP, OLUKTAN AKAR GİBİ AKMAĞA BAŞLADI..
BİRAZ SONRA DAĞLARDA...
GEİGER ALETİ İŞLEMEĞE BAŞLADI O HALDE BURADA URANYUM VAR!
KLİK! KLİK! CLİK!
DAĞI KAZMAĞA VAKTİM YOK. SU KAYAYI KOPARIP ATAYIM HERHALDE URANYUM BULUNUR.

İŞTE KOCAMAN URANYUM PARÇASI!. BUNU HEMEN BABAMA YETİŞTİRMELİYİM. BABAM BUNUNLA BİR ATOM BOMBASI YAPIP YAKLAŞAN AYI PARÇALAYACAK!
EYVAH! GEÇ KALIYORUM. AY YENİ KRİPTON'A ÇARPMAK ÜZERE!.
UÇAN ÇOCUK BÜTÜN HIZIYLE UÇUYORDU...
GEÇ...GEÇ...ÇOK GEÇ! AY YENİ KRİPTON'A ÇARPIYOR!.
YİNE AYNI ŞEY OLDU! YENİ KRİPTON'DA ESKİ KRİPTON GİBİ MAHFOLDU!... ANNEMLE BABAM BU SEFER HAKİKATEN ÖLECEKLER!.
UÇAN ÇOCUK, BİTKİN BİR HALDE TELESKOBİK GÖRÜŞÜNÜ KULLANARAK YENİ KRİPTON'A BAKTI..
UÇAN ÇOCUK DÖNMEDİ! ELVEDA! OĞLUM!
BİZLERİ UNUTMA! HEPİMİZ SENİ SEVERDİK...
HEPBİRDEN ÖLÜYORLAR.. HAKİKİ ANNEMLE BABAM... KLARK BABA İLE ÜVEY ANNEM.... KÖPEĞİM.... HEPSİ...
GELECEK SAYIDA KORKULU RÜYA!
112

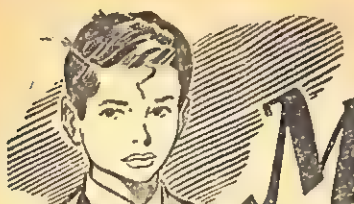

Küçük Mirasyedi

YAZAN: KEMALETTİN TUGCU

— Ergüler soyadı demek. Peki babanın adı?

— Babamın adı Mükerremmiş. Ama ben onu hiç görmedim.

— Siz nerede oturuyorsunuz?

— Biz İzmirde oturuyoruz. Oradan geldik.

— Burada nerede oturuyorsunuz?

— Otelde.

— İstanbulda eviniz yok mu imiş?

— Eskiden babamın evi varmış. Şişlide. Babam annemi boşamış, başka kadın almış. Ben de küçük olduğum için annemle beraber İzmir'e, dedemin evine gitmiştim.

Çocuk çok düzgün konuşuyordu. Pek akıllı şeydi. Besime teyze:

— Sen kaç yaşındasın? dedi.

— Dokuz yaşımdayım.

— İzmirden İstanbula niçin geldiniz?

— Mahkeme olmak için.

— Haydi sen anlat. Biz birşey bilmiyoruz. Sen maşallah çok akıllı bir çocuksun. Bakalım İstanbula niçin geldiniz, neye otede kalıyorsunuz? Bu mahkeme nenin nesi?

Çocuk biraz düşündü, kaşlarını hafifçe çatarak başını eğdi. Sonra yavaş yavaş başını kaldırdı:

— Benim babam çok zenginmiş, dedi. Annemden ayrılmış ama bana miras düşermiş. Halbuki babamın öteki karısı bana düşen mirası vermemek istemiş. Babamın öldüğünü gazeteler yazınca Annem dâva açmış, benim hakkımı istemiş. Bundan sonra babamdan kalan bütün mallara hükûmet el koymuş. Babamın yeni karısı da avukat tutmuş, babamın çocuğu olmadığını, benim birkaç sene evvel öldüğümü iddia etmiş, Ölmüş diye de nüfus idaresinden bir belge çıkartmışlar.

Hepsi dikkatle dinliyordu. Olup bitenler gözlerinin önünde sıralanıyordu. Besime Teyze yine sordu:

— Siz çok oldu mu İstanbula geleli?

Çocuk hiç düşünmeden:

— Dün sabah geldik, dedi. Annem bavulumuzu Sirkecide bir otele bıraktı. Kimseye görünmedik. Annem korkuyordu. Daha evvel imzasız bir mektup almıştı. Bu mektupta «İstanbula gelirsen çocuğunu yok bil.» diye yazmışlar. Onun için çekiniyordu. Doğruca mahkemeye girmek istiyordu. Mahkeme de dün oldu.

— Ne oldu mahkemede?

— Annem kendisini tanıtmamak için başını örtmüştü. Mahkeme olan salona uzakta duruyordu. O zaman bir avukatla bu Idris adındaki şoförün etraflarına bakındıklarını gördük. Hatta annemin yanına geldiler. Avukat anneme dâvası olup olmadığını sordu. Annem: «Ben bir komşuya şahit olarak geldim,» dedi.

— Peki sonra?

— Sonra kapıdan bir adam Semahat Tansu, Avukat İbrahim diye bağırdı. Kapıda o İdris duruyordu. Birkaç kişi daha vardı. Avukat hemen içeri girdi. Biz de yavaş yavaş kapıya yaklaştık. O adam yine bağırdı. O zaman biz bir kaç dinleyici ile içeriye girdik. Avukat bizi görünce kıpkırmızı kesildi. Hâkim anneme adını sordu. Verdiği istidayı okuttu ve «Semahat Hanım yanımızdaki bu çocuğun Mükerremle sizin evlilik zamanınızda dünyaya geldiğini iddia ediyorsunuz. Halbuki nüfus kaydında bu çocuğun üç sene evvel ölmüş olduğu bildiriliyor. Buna karşı bir diyeceğiniz var mı? diye sordu. Annem öğretmendir. Çok iyi konuşur. «Herşeyden önce çocuğumun ve benim canımızın korunmasını istiyorum.» dedi. «Bu mahkemeye gelmememiz için bir tehdit mektubu aldım. Çocuğumu öldürecekler.» Annem çantasından çıkarttığı mektubu hâkime verdi. Hâkim de: «Lüzum görülürse sizin emniyetinizi temin ederiz,» dedi. «İddianızı açıkça söyleyiniz. Burası mahkemedir.»

Çocuk bir nefes aldı. Bu kadar küçük bir çocuğun bu kadar güzel anlatmasına hay-

— Gerek çocuğumu, gerek kendimi emniyette hissetmiyorum.

ret ediyorlardı. Hepsi dilini yutmuş gibi susuyorlardı. Çocuk devam etti:

— Sonra annem anlattı: Ben Mükerremden ayrıldıktan sonra İzmire babamın yanına gittim. Orada bir öğretmenlik aldım ve çalışmağa başladım. Mükerrem oğlunu çok severdi. İki defa İzmire gelerek onu gördü. Bu çocuğun benim yanımda daha iyi bakılacağına aklı yatıyordu. Altı ay evvelisine kadar her ay Ayhan için benim adresime para gönderiyordu. Bu para birden kesildi. ve Mükerremin öldüğünü gazetede okudum. Bunun üzerine Ayhana kalan miras çin mahkemeye müracaat ettim,» dedi.

Hâkim avukata bir diyeceği olup olmadığını sordu. Avukat:

— Biz davâmızı kanunî yollardan yürütüyoruz. Nufus idaresinden tahkikat yapıldı, gelen evrakta Ayhanın üç sene evvel öldüğü bildiriliyor. Bu hanımın iddiasını isbat etmesi lâzımdır, dedi. Sıra anneme geldi. Annem çok akıllı bir kadındır. Avukat tutmamıştı ama neler söylemek lâzım geldiğini çok iyi biliyordu. Hâkim nufus idaresinin evrakını okuttu. Burada Ayhanın Şişlide üç sene evvel öldüğü yazılıydı. Annem; çantasından nufus kâğıdımı çıkarttı ve:

— Ayhan hiçbir zaman babasıyle kalmadı. İki yaşındayken Mükerremden ayrıldım. Nufus idaresinden de İzmire nakil kaydını aldırttım. Esasen babası onun hesabına İzmire bir bankaya hesap açtırmıştı. Ben çocuğumu geçindirmekten âciz değildim. Yalnız babasının her ay muntazaman yolladığı parayı bankanın İzmirdeki şubesinden çekmiyordum. Buyurun banka cüzdanın altı ay evvelsine kadar, ta iki yaşındanberi gönderilen paranın hesabı ve tarihleri yazılıdır. Eğer Ayhan babasının yanında olsaydı bu parayı göndermezdi.

Hâkim biraz düşündü ve :

— Nufus idaresinden İzmire nakil yapılıp yapılmadığının, banka merkezinden de gönderilen paranın kimin hesabına gönderildiğinin tahkiki için mahkemeyi yirmi gün sonraya talik ediyorum, dedi.

Annem o zaman:

— Efendim gerek çocuğumu, gerek kendimi emniyette hissetmiyorum, adaletin himayesine iltica ediyorum, dedi. Dinleyiciler, avukat dışarıya çıkmışlardı. Hâkim bir polis çağırdı ve: »Hanımla çocuğunu oturdukları yere kadar götürünüz ve orada emniyette bulunması için gerekli tedbirin alınmasını temin ediniz,» dedi.

Çocuğun rengi birden soldu. Gözlerinde yaşlar belirdi:

— Biz annemle çıktık, dedi. Idris merdiven başındaydı. Biz inerken fena fena bakıyordu. Akşam olmuştu, ortalık kararmıştı. Kalabalığa karıştıö. Annem beni elimden sıkı sıkı tutuyordu. Polise:

— Aksarayda bir arkadaşımın evine gitmek istiyorum, dedi.

Otomobillerin hepsi dolu geçiyordu. Bir meydana gelmiştik. Yağmur başlamıştı. Yolun karşısına geçmek istiyorduk. İnsanlar birbirine kenetlenmiş gibiydi. Nasıl olduğunu bilmiyorum. Beni birisi itti. Otomobillerin arasında kaldım. Karşıya koştum. Aranıp duruyordum. Sıra sıra otomobiller geçiyordu. Şaşırdım, ağlamağa başladım. Annemi, polisi göremiyordum. İşte tam o zaman üstüme doğru bir otomobil geldi. İçinde mahkemede gördüğümüz İdris vardı. Bana eliyle işaret ediyordu. Korkudan koşmağa başladım. Nerelere gittiğimi bilmiyorum, otomobil hep arkamdan geliyordu. Bir sokağa saptım. Yolun ağzında bir yük arabası vardı. İnsanlar geçiyordu. Koşuyordum. İşte orada Ahmet ağabeye rastladım.

(Devamı gelecek sayıda)

KISSADAN HİSSE

BEN KİMİM BİLİYOR MUSUN?

Vaktiyle, taşradaki bir köyde, çok zengin bir adam vardı. Parasının pulunun hesabını bilmeyen bu adam, fakirlere, düşkünlere yardım eder, hemen her sene bir okul yaptırırdı. Fakat her insanın olduğu gibi onun da bir kusuru vardı. Kendisini büyük görme hastalığıydı bu. Nereye giderse gitsin, hep kendinin birinci plâna geçmesini arzulardı.

Bu zengin adam bir gün bir vilâyete vali oldu. Herkes yeni validen memnundu. Zira herkese yardım ediyordu. Vali makamına oturur oturmaz hemen, köy köy dolaşmaya başladı. Halkla konuştu. Her gittiği yerde büyük bir itibar görüyor, dolayısıyla koltukları kabardıkça kabarıyordu!...

Bir gün vali, herzaman olduğu gibi yine, vilâyet hudutları dahilindeki bir köye gitti. Arkasında iki-üç polis vardı. Köyde şöyle bir dolaştıktan sonra bir kahveye girdi. Herkes tabiî, onu tanıyanlar, hemen ayağa fırladılar. Vali eliyle onlara «Oturun,» diye işaret ettikten sonra, içeri girdiği zaman yerinden kalkmayan bir ihtiyarın yanına gitti. Önündeki nargilesini höpürdeten ihtiyara «Merhaba baba,» dedi.

İhtiyar başını kaldırıp, karşısındaki yabancıya baktı.

— «Merhaba evlât!» diye cevap verdi.

İhtiyarın hâlâ ayağa kalkmaması, yerini kendisine vermemesi valiyi iyiden iyiye kızdırmıştı. Hiddetle: «Sizin memlekette misafire hiç yer vermezler mi,?» diye adetâ bağırdı.

— «Burası ev değil ki oğul. Yer bulan oturur, bulamayan ayakta kalır!»

— «Sen benim kim olduğumu biliyor musun?»

— «Kerametim yok ki oğul. Ne bileyim kimin nesisin.»

İhtiyarın bu sözleri valiyi bir kat daha kızdırmıştı. «Arkamdaki polislerden de mi anlamadın be adam!» diye adeta gürledi.

Valinin bu sözleri üzerine ihtiyar güldü, «Sağol evlât,» diye söylendi. «İyiki beni ikaz ettin. Ben vaktiyle cemiyete faydalı olmayan insanlarla konuşmamaya yemin etmiştim. Arkandaki polislerden anlaşılıyor ki, sen de onlardansın. Kimbilir ne cahillik ettin de polisler seni yakaladılar... Hadi var git, cezanı çek!...»

Kendini beğenen, herkesten üstün gören insanlar eninde sonunda, küçük düşmeye mahkûmdurlar.

Dünyanın 4 Köşesinden

Eczacılık mesleği ne zamandanberi vardır?

Müstakil bir meslek olarak eczacılığın, 1240 yılında kurulduğu kabul edilmektedir. O tarihte, Alman asıllı Hohenstaufen İmparatoru 2 nci Frederik Salerno fermanını çıkarmış, buna göre de eczacılık mesleği ilk defa doktorluktan ayrılmıştır. Çok geçmeden de ilk eczaneler açılmıştır. Yunan asıllı «apotheca» kelimesinin anlamına uygun olarak ilk eczaneler, her türlü malın satış yeriydi. Fakat, 14 üncü Asırdan itibaren eczaneler, daha çok ilâç satmağa başlamışlardır.

Amerika Kıt'ası ne zamandanberi meskûndur?

Son yıllar zarfındaki keşifler, Amerika'nın tarihten evvelki çağlarını aydınlatıcı bilgiler vermiştir. 1926 da, Birleşik

Amerika sınırları dahilindeki Yeni Meksika'da, taştan âletler ve avlanmış buzlar çağı hayvanlarının kalıntıları bulunmuştur. Bunlar, tahminen 20,000 yıl evvel yaşamış olmaları gereken insanların mirasıdır. Başka yerlerdeki buluşlar, Bering Boğazının buzları üzerinden Asya'dan Amerika'ya arka arkaya birçok akıntıların vuku bulduğuna işaret etmektedir. 1954 te, Güney Amerika'daki Bolivya yaylâsının 3800 m. irtifadaki bir düzlüğünde de taştan sayısız âletlere tesadüf edilmiştir. Buralarda da binlerce sene evvel insanların oturduğu anlaşılmaktadır. Buraya, zamanımızdan 50,000 yıl evvel bir akının olduğu kabul edilmektedir.

Venüs dö Milo adlı meşhur heykel bugün nerededir ve nerede bulunmuştur?

Bundan iki bin sene evvel Yunanlıların aşk ilâhesi Afrodit'in şahane heykelini vücude getiren dâhinin hüviyeti bell değildir. Heykelin adı, bulunduğu yerden ileri gelmektedir. Heykel 8 Nisan 1820 tarihinde, Ege Denizi adalarından Melos'da (Milos), harap bir Yunan tiyatrosu civarındaki kazılar esnasında adanın bir köylüsü tarafından bulunmuştur. Heykel, sonradan Fransızların eline geçmiş ve Paris'teki Louvre Müzesine nakledilmiştir. Venüs dö Milo bugün hâlâ orada dır.

SPOR TARİHİ

YAZAN : TEVFİK ÜNSİ

ŞANSLI MAYIS AYI

Millî futbol takımımızın en fazla maç yaptığı aylar Nisan, Mayıs aylarıdır. Mayıs ayı ötedenberi milli takımımız için şanslı bir aydır. Mevsim sonunda form tutan futbolcularımız ekseriya parlak neticeler almışlardır. Tabii, bunların yanında mağlûbiyetler de var: 1924 de Çeklere 5 — 2, 1928 de Mısıra 7 — 1, 1952 de Yunanistana 1 — 0, yenilişlerimiz gibi.

Buna mukabil Mayıs aylarında kazandığımız pek çok kıymetli maç var, sırası ile:

1/5/1925 de Bükreşte Romaya 2 — 1,

13/5/1949 da Atinada Mısıra, 3 — 2,

15/5/1949 da Atinada Yunanistana 2 — 1,

28./5/1950 de İstanbulda İrana 6 — 1,

6/5/1951 de İzmirde Iraka B takımımızla 7 — 0,

25/5/1953 de Bern'de İsviçreye 7 — 1,

27/5/1953 de Zürih'de B takımları maçında İsviçreye 1 — 0,

19/5/1957 de Varşovada Polonyaya 1 — 0,

20/5/1957 de İstanbulda B takımımızla Mısıra 1 — 0,

4/5/1958 de Amsterdamda Hollandaya 2 — 1,

galibiyetlerimiz Mayıs aylarında kazandığımız maçların başlıcalarıdır. Diğer taraftan bazı maçlar da var ki galip gelemediğimiz halde neticeleri birer başarı sayılabilir. 30/5/1948 de oynadığımız ve namlı Avusturya takımına 1 — 0 yenildiğimiz, 1/5/1956 tarihinde yaptığımız ve 1 — 0 kaybettiğimiz Brezilya milli maçları da bizim için iyi birer netice sayılabilir. Çünkü o tarihlerde Avusturya takımı Avrupanın en teknik takımlarından biri sayılıyordu ve bu takımla başbaşa oynumuz ve sadece 1 golle yenilmemiz takdir uyandırdı. Brezilya milli takımı ise Dünya futbol canbazlarının takımı idi, her dünya kupasında varlık gösteriyordu. Bizi ancak 1 — 0 yenen bu takım iki sene sonra dünya şampiyonu olacak, Dünya kupasını alacaktır.

Gökte ne kadar yıldız olduğunu biliyor musunuz?

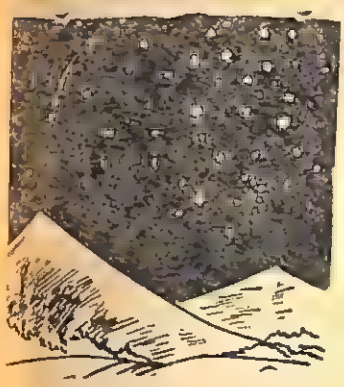

Mısır'lı astronom Klodyus Ptoleme, Milâttan sonra 100 yılı civarında, parlaklıklarına ve kendi deyimiyle, büyüklüklerine göre altı sınıfa ayırdığı 1000 yıldız saymıştı. Birinci sınıf en parlaklarından yirmi kadar yıldızdan ibaretti; altıncı sınıf ise gözle ancak seçilebilen gök cisimlerini içine alıyordu. Modern astronomlar bu tasnifi muhafaza etmekle beraber, dev teleskoplarının yardımiyle ona on sekiz sınıf daha ilâve etmişlerdir. Öyle ki biz şimdi gözle görülebilir yıldızları 24 sınıfa ayırmaktayız. Meselâ, 23 ncü sınıfa dahil bir yıldız, bize, 28.000 Km. mesafedeki bir mum kadar parlak görünmektedir. Yarım milyon kadar yıldızın parlaklık derecesini bilmekteyiz. Bunların, beş ilâ altı bin kadarını gözerimizle görebilmekteyiz. Dünyanın bazı şehirlerinde dev teleskoplar, bütün olarak bir milyara yakın yıldız keşfetmişlerdir. Ama bu sayı hakikatin yanında pek ehemmiyetsizdir. Mamafih bundan sonrası hakkında edinilen bilgilerin kat'iyetine güvenilemez. Ekstrapolasyon adlı bir matematik metoduna göre yapılan hesaplar sonucunda gözle görülenler dahil, gökyüzünde otuz miyar yıldız bulunduğu hesaplanmıştır.

Hayvanlar Alemi

Sakallı Hayvan

KEÇİ

Keçinin vücudunun yapılışı ve büyüklüğü hemen hemen koyununki gibidir. Fakat başı daha uzundur. Alt çenesinde sakalı vardır. Kuyruğu kısa ve kalkıktır. Ayakları koyun ayağından daha sağlamdır. Tırnakları sivridir. Bunlar sayesinde dik yamaçlara kolayca tırmanır, en tehlikeli yarların üzerinden atlar.

Erkek keçiye «teke», yavrusuna da «oğlak» derler. Tekenin başında geriye doğru bükük iki boynuzu vardır. Keçiler inatçı ve kavgacı olurlar.

Keçinin sütü çoktur. Vücuduna göre koyundan ve inekten fazla süt verir. Keçi sütü inek sütünden daha sıhhîdir. İnsan sütüne de benzediğinden çocukları beslemek bakımından çok faydalıdır. Yalnız az yağlı olduğundan peyniri ve yağı, inek yahut koyun sütile yapılanlar kadar güzel olmaz.

Eti Anadolunun birçok yerlerinde yenir. Fakat koyun eti kadar lezzetli değildir. Hele tekelerin kendilerine mahsus pis bir kokuları vardır.

Derisi tabaklıkta koyunundan makbuldür. Kundura ve terlik yapılır. Kitap ciltlemede kullanılır. Oğlak derisi daha kıymetlidir. Yumuşak ve dayanıklı olduğundan eldiven ve kadın iskarpini yapılır. Keçi derisi post halinde de kullanılır.

Kılından çorap, eldiven örülür. Tiftik keçisinin kılı çok makbuldür. İpek gibi parlak ve ondan daha dayanıklıdır. Pamuk ve yün ile karıştırılarak dokunur. Tiftikten paltoluk gayet güzel kumaşlar yapılır.

Keçi ırkları çeşitlidir. Yerli keçiler: Ankara keçisi, Kıl keçisi, Suriye keçisi namile üçe ayrılır.

Ankara keçisi, meşhur tiftik keçisidir. Ankarada ve iklimi kuru, arazisi yüksek yerlerde yetişir. Bu keçi diğerlerine nispetle çok güzel, fakat gayet narindir. Ortalama olarak bir keçi yılda bir kilo tiftik verir. Üç kilo veren yaşlı tekeler de vardır.

Kıl keçisi, Anadolu ve Rumelinde yetişir. Bu keçiler gayet dayanıklıdır. En çok bunların etleri yenir. Sütü azdır.

Suriye keçisi, Güney Anadodoluda vardır. Ekseriya boynuzları bulunmaz. Kulakları çok büyük ve sarkıktır. Çalılık ve merada beslenen bu keçilerin sütü bol ve lezzetlidir.

Bunlardan başka memleket dışında tanınmış keçiler şunlardır: Malta keçisi, İsviçre keçisi, Kişmir keçisi.

Tamamiyle rüzgârsız sonbahar günlerinde dahi neden ağaçların yaprakları dökülür?

Soğuk, ağacın köklerini âdeta felce uğratarak yaprakların beslenmesini baltalar. Daha yazdan, dal ile yaprağın sapı arasında bir mantar dokusu teşekkül eder; bunun, yaprak sapına bakan hücre duvarları çok ince olup ölürler. Bunun üzerine sapın dibinin cansızlaşmasiyle sayın kopup düşmesi kolaylaşır.

Nüfus itibariyle dünyanın en büyük şehri Tokyo mudur?

Son sayımlara bakılırsa evet. Tokyo, 8,774,683, kişilik nüfusuyla başta gelmektedir. İkincilik 8,251,000 nüfusuyla Londra'da, üçüncülük ise 7,795,471 nüfusuyla New York'tadır.

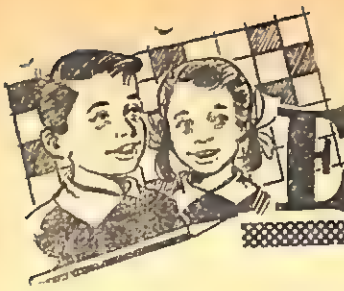

Eğlence BİLMECE BULMACA

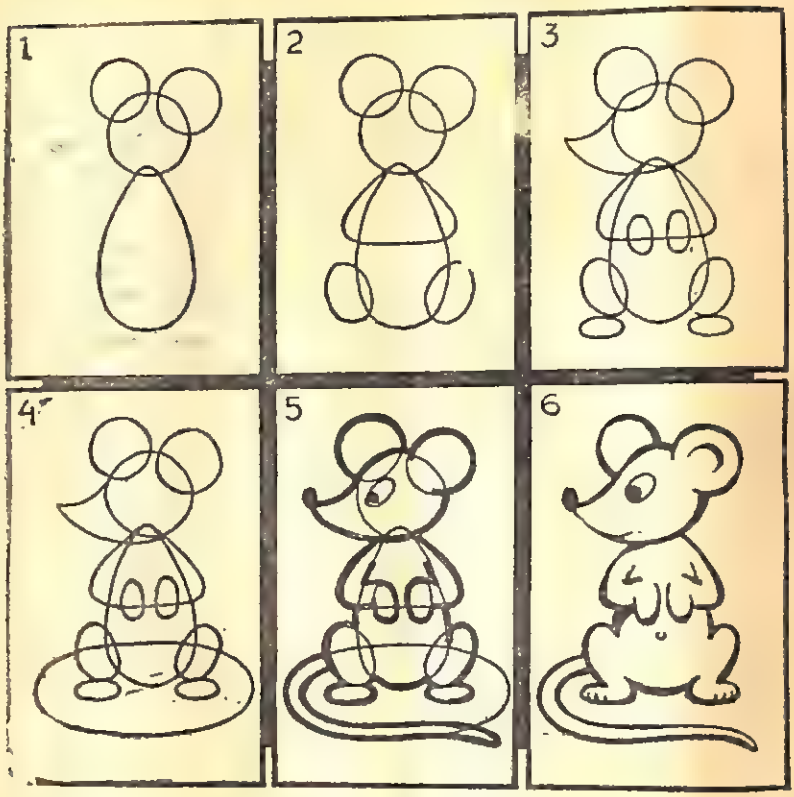

Resim yapmak, sanıldığı kadar zor değildir. Yukarıdaki resim bunun canlı misâlidir. Bir fare yapmak için ressam ilk dört karede, kâğıdın üzerine bir takım şekiller çizmiş. Beşinci karede, çizgileri kuvvetlendirmiş. Altıncı karede ise, fazla yerleri silerek, fareyi meydana çıkarmış. Nekadar kolay değil mi? Şimdi siz de ayni şeyi başka bir hayvan, meselâ bir ördek, kedi, köpek üzerinde deneyin. Bakın o zaman resim yapmanın kolaylığını daha iyi anlarsınız. Haydi bakalım. İyi şanslar...

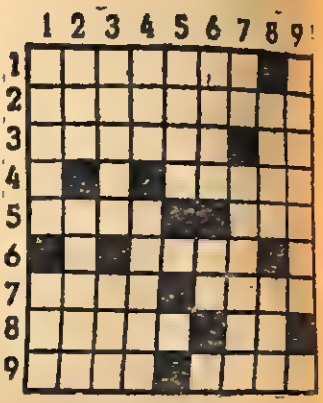

Soldan sağa doğru:

1 — Yatak elbisesi. 2 — Yemek pişirilen bir ot. 3 — Kir tutmuş, memleket. 4 — Çiftçi. 5 — Müzik yazısı, namlunun içindeki yollar. 6 — Vilâyetin en büyük devlet adamı. 7 — Aklını kaçıran, yarım yüz. 8 — Topraklar, duman lekesi. 9 — Bir çiçek, en büyük denizlere verilen isim.

Yukardan aşağı doğru :

1 — Düğünü yapılan kız, a- ğacın kolu. 2 — Çocuk doğumu- na yardım eden, müzikli tiyat- ro. 3 — Bir erkek giyeceği, bir kırmızı renk. 4 — Denizleri- mizden biri, billûrlu elektrik fanosu. 5 — Saç büklümü. 6 — Girtlak, tersi ile herşeyi tutma 7 — Tersi yama demektir, fe- nalığın tersi. 8 — Çok güze- tersi esas demektir. 9 — Ye- ğurdu ile meşhur bir şehrimiz

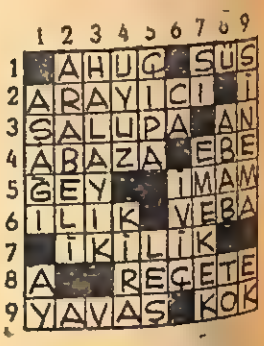

GEÇEN SAYIDAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜSÜ

Yazı ve Resim Yarışmamız

Gelecek sayıda Orta Okul Yazı Yarışması birincilerini neşredeceğiz !..

Büyük bir ilgi toplayan Yazı ve Resim Yarışmamızda kazananların isimlerini evvelki dört sayımızda ilân etmiştik. Gelecek sayıdan itibaren derece alanların eserlerini sıra ile yayınlayacağız.

Derece alan okuyucularımızın resimlerini, Okul Müdürü ve Sınıf Öğretmenlerinin adlarını bize acele yollamalarını tekrar rica ederiz.

HECELEME

Nihat, okula o yıl başlamıştı. Annesi, oğlunun okumasını imtihan etmek için, çarşıdan geçerken bir fırının üstündeki «Fırın» yazısını gösterdi:

— Nihat oku bakayım, şu levhada ne yazıyor?

Nihat henüz okumayı iyi öğrenememişti. Fakat biliyormuş gibi heceliyerek:

— Ek... mek... ci... anne, dedi.

KÖR VE SAĞIR

Gözüne siyah gözlükler takmış bir ihtiyar dilenci, karısı ile beraber sokaktan geçen adama elini uzatarak yalvardı:

— Kuzum bayım, bana bir sadaka ver. Allah kolundaki bayanı bağışlasın. Dilenmek ayıptır ama benim iki gözüm de kördür...

Bay cevap verdi:

— Affedersiniz babalık. Ne söylediğini anlıyamıyorum. Ben de senin gibi bir alilim. Iki kulağım sağırdır.

ATIYOR

Temel yolda giderken yüksek bir ağacın tepesinde bir arkadaşını gördü. Birdensıl çıkmıştı bu?

bire şaşırdı. Dümdüz ağaca na-

— Günaydın arkadaş, dedi. Bukadar dik ve dümdüz ağaca nasıl çıktın? Herhalde kendi kendine çıkmamışsındır...

Arkadaşı cevap verdi:

— Hayır, şimdi çıkmadım. Ağaç daha küçücük fidanken en üst dalına çıkmıştım. Nihayet ağaç büyüdü. Ben de onunla beraber yükseldim.

SAATİN SAHİBİ

Bir gece şehrin arka sokaklarında bir adam yürüyordu. Birden köşe başından çıkan bir yankesici önüne geldi durdu.

Zavallı adama:

— Sökül paraları, dedi.

İyi işliyen bir saati bir de iki lirası vardı. Korkarak çıkarıp hırsıza uzattı. Titrek bir sesle:

— Mademki saatimin yeni sahibi sensin 8 saatte bir kurmayı unutma...! dedi.

İLAN!

Bir gazetede şöyle bir ilân görülmüştü:

«Sabahtan akşama kadar iş görebilecek tecrübeli bir mekâtebe ihtiyaç vardır. A... caddesinde 21 numaraya müracaat!»

YAZISIZ

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI : 21 CİLT : 1960-8
25 MAYIS 1960

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden :
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan :
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan :
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul

Telefon : 22 37 14

Basıldığı yer :
TÜRKİYE BASIMEVİ

Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı : 75 kuruş. Yıllık Abonesi (52 sayı) 39, altı aylığı 19,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.
İlânın santimi sekiz liradır.

TÜRKİYE YAYINEVİ

BORÇ

Kemal ile Ahmet yolda karşılaştılar. Kemal sordu:

— Nereye gidiyorsun Ahmet?

— Okul arkadaşımız Rıza'ya gidiyorum. Bir ziyaret borçluyum... Istersen birlikte gidelim.

— Ben gidemem.

— Niçin?

— Ben de ona bir lira borçluyum da...

ANLAYIŞ!

Müdür — Evet, bir memur almak istiyoruz, Siz mi müracaat ediyorsunuz?

— Evet.

— Sigara içer misiniz?

— Hayır, içmem. Fakat dondurma olursa yerim.

NE YAPSIN?

— Niçin bukadar geç kaldın?

— Diş macunumun üstüne abstım. Macunlar dışarı çıktı. Tekrar içine doldurmak için iki saat uğraşmağa mecbur oldum.

TANITMAK İÇİN

— Acar, bir arkadaşıma mektup yazacağım. Fakat yazımı tanımasını istiyorum. Ne yapayım?

— Eldiven giy!

Övüngeç Seyyah

Seyyahın biri, arkadaşlarına uzak memleketlere yaptığı seyahatlerde gördükleriyle eğlendirmeğe çalışıyordu.

— «Ben Rodos adasıda iken oradaki insanların uzun atlamada çok iyidirler,» dedi. Fakat ben öyle bir uzun atladım ki hiçbiri yetişemedi. Şimdi orada olsak size en azından on tane şahit gösterebilirdim.»

— «Şahit göstermek için Rodos adasına gitmeğe ne lüzum var?» diye arkadaşlarından biri atıldı. «Orada olduğunu farzet ve bize nasıl atladığını göster.»

GÖRMEK İNANMAKTIR.

Çoban ve Koyun

Sürüsünü ormana götüren bir çoban, üzerinde bol bol palamut bulunan bir meşe ağacına rastladı. Gocuğunu dalların altına sererek ağaça tırmandı. Palamutların üzerine atılan koyunlar, dikkatsizlikle çobanın gocuğunu parçaladılar. Aşağı

inince olanları gören çoban:

— «Sizi nankör mahlûklar» dedi, «Yününüzden bütün insanlara giyecek yapılıyor. Fakat siz, sizi besleyen insanın elbisesini yırtıyorsunuz!»

DİKKATSİZLİK BİR NEVİ NANKÖRLÜKTÜR.

—o—

SAÇINI ÇIKARIYORMUŞ

Annesi küçük Ayşeye hiddetle çıkıştı:

— Ayşe, ben sana kaç defa tenbih ettim? Çorbanın içine yine parmağını sokuyorsun.

— Ne yapayım anneciğim. İçine saçım düştü de onu çıkarıyorum.

TARİH YAPRAKLARI

CEVDET PAŞANIN ÖLÜMÜ

25 Mayıs 1895'te kıymetli devlet ve ilim adamlarımızdan Cevdet Paşa 73 yaşında olduğu sırada vefat etmişti. 12 ciltlik Osmanlı tarihini ve Peygamberlerin hayatından bahseden 2 ciltlik Kısası Enbiya'yı yazmış olan bu zat Tarihçi lakâbiyle anılır.

İBNÜLEMİN MAHMUT KEMAL İNAL'IN ÖLÜMÜ

25 Mayıs 1957'de kütüphanelerimize pek çok ansiklopedik mahiyette eser yazmış olan İbnülemin Mahmut Kemal İnal vefat etti. Eski hayatımıza, edebiyatımıza, müziğe ve devlet adamlarına dair pek çok tarih bilgisi olan bu kıymetli insan kitaplarını Üniversiteye bıraktı.

İKİNCİ BEYAZIT'IN ÖLÜMÜ

Fatih'in oğlu ve Yavuz'un babası olan İkinci Beyazıt İmparatorluğu oğlu Yavuza bırakarak Dimetokaya giderken yolda ve 26 Mayıs 1512 de vefat etmişti.

İSTANBUL'UN FETHİ

29 Mayıs 1453'te, Fatih'in ordusu Şarkî Roma İmparatorluğunun idare merkezi olan İstanbul'u şiddetli bir kuşatma savaşından sonra zaptetmiş ve aynı gün şehri Osmanlı İmparatorluğunun merkezi yapmıştı. İstanbul'un alınışiyle Şarki Roma İmparatorluğu sona erdi ve tarihte yeni bir çağ başladı.

SULTAN ABDÜLAZİZ'İN HAL'İ

30 Mayıs 1876'da 32. Osmanlı hükümdarı Sultan Abdülaziz hal' edildi. Abdülaziz müsrif bir insan olmakla beraber hükümdarlığı sırasında Osmanlı donanmasını çok kuvvetli bir hale getirmişti.

5 BUCAKTAN

BİR İNGİLİZ 65 İNCİ EVLENME YILDÖNÜMÜNDE, EVLENDİĞİNDEN BERİ ZATEN HİÇ ÇIKARMADIĞI AYNI KRAVATINI TAKMIŞTI.

İNGİLTERE KRALI VIII HENRY, 16. CI ASRIN ŞAHANE İŞLEMELERİNİ HAVİ KİLİDİNİ HER GİTTİĞİ YERE TAKTIRIRMIŞ.

AMERİKA'DA JOHN HERESCOOF ADINDA AMÂ BİR TEKNE İNŞAATCISI, GEMİLERİ KAFASINDA TASARLAR VE ÇİZERDİ. BU AMÂ İNŞAATÇININ YAPTIĞI TEKNELER 1893 DEN 1914 E KADAR YAPILAN "AMERİKA KUPASI" YARIŞMALARINI KAZANMIŞTIR.

JEFFREY CROCK ADINDA AŞÇI BİR KOVBOY, BÜTÜN PARASINI ÇİÇİLİ BİCİLİ ELBİSELERE VERİRDİ. BU YÜZDEN ONA "SÜSLÜ KOVBOY" DENİRDİ.

ÇOCUK
HAFTASI
İYİ ÇOCUK MECMUASI
MAGAZA
—Tramvayın elektriği bitince
nereden doldurursunuz?